

SPIS TREŚCI

O KSIĄŻCE.....	7
WSTĘP.....	9
POD ZNAKIEM WETTYNÓW I STANISŁAWA LESZCZYŃSKIEGO.....	27
Elekcja, wjazd i koronacja. Wizerunek Augusta II Mocnego jako „króla Sarmaty”.....	29
Herkules Saksoński i Rzeczpospolita.....	60
Stanisław Leszczyński — król Rzeczypospolitej, książę Lotaryngii i Baru.....	87
STANISŁAW AUGUST PONIATOWSKI.....	117
„Szczęśliwe na tron obranie” — elekcja i koronacja.....	120
W kręgu ojczystych dziejów. Katalog królów i „znaczniejsze w historii kraju naszego dzieła i epoki”.....	150
<i>Virtus domitor fortunae</i> . O królu mądrym i cnotliwym.....	183
REGES MORTALES. RESPUBLICA IMMORTALIS. WIZERUNKI RZECZPOSPOLITEJ W PIŚMIENNICTWIE POLITYCZNYM I LITERATURZE XVIII WIEKU.....	201
BIBLIOGRAFIA PRAC BOGUSŁAWA PFEIFFERA.....	233
BIBLIOGRAFIA.....	237
SPIS ILUSTRACJI.....	279
INDEKS OSÓB.....	283

Książka Bogusława Pfeiffera wyróżnia się i językiem, i rzetelnością opisu zarówno literackich, jak i artystycznych artefaktów, i, co najważniejsze, umiejętnością zachowania dystansu badawczego wobec opisywanego przedmiotu. [...] Ambicją autora jest ukazanie, na przykładzie ostatnich czterech królów I Rzeczypospolitej, ogólniejszych kwestii dotyczących m. in. stosunku do tradycji, przemian obyczajowości i mód w zakresie stylu oraz gustu artystycznego – na podstawie opisu i analizy sposobu przedstawiania w literaturze oraz sztukach plastycznych władcy, narodu oraz ojczyzny.

[Prof. dr hab. Jakub Z. Lichański]

Monografia przedstawia bogaty materiał oparty na rozległych badaniach źródłowych, obejmujący w porządku chronologicznym panowanie Sasów wraz z epizodem Stanisława Leszczyńskiego oraz czasy Stanisławowskie – aż do rozbiorów. Uwaga autora skupiona jest na opisie zrekonstruowanych wydarzeń i wytworów architektury (dworskiej), sztuki (okazjonalnej) i literatury (przeważnie panegirycznej). Same w sobie z natury ulotne, instrumentalne i raczej artystycznie drugo- a nawet trzeciorzędne, znakomicie poszerzają naszą wiedzę o epoce o ten mało znany obszar. Książka jest ciekawa również, a może przede wszystkim, dla historyka śledzącego kluczowe napięcie między dominującym ustrojem demokracji szlacheckiej a wzorami płynącymi z Zachodu [...]. Najciekawsze zaś może partie książki odkrywają długi żywot znikającej stopniowo alegorii oraz opisują wykorzystanie motywów antycznych.

[Prof. dr hab. Janina Abramowska]

Bogusław Pfeiffer (ur. 1960 – zm. 2010), historyk literatury dawnej, badacz twórczości okolicznościowej i politycznej. Zajmował się poetami XVII wieku, grafiką książkową, badał związki sztuk wizualnych ze sztuką słowa. Autor książki *Alegoria między pochwałą a naganą. Twórczość Jana Jurkowskiego (1580-1635)* (1995) oraz kilkunastu rozpraw publikowanych w tomach zbiorowych i na łamach „Pamiętnika Literackiego”, „Prac Literackich”, „Napisu” i „Wieku Oświecenia”. W 2002 roku wydał obszerną rozprawę poświęconą sposobom przedstawiania władzy i dawnej symbolice kolektywnej: *Caelum et regnum. Studia nad symboliką państwa i władcy w polskiej literaturze i sztuce XVI i XVII stulecia* (2002). Obecna, osadzona w kulturze XVIII stulecia książka, stanowi kontynuację podjętych tam wątków.